

Η Γένοβα της αλληλεγγύης,
η Λιλ των πολιτών

Caro Diario: Το ημερολόγιο
της πολιτιστικής

Γράφουν:

Δημήτρης Αβραμίδης, Πέτρος Γρουμπός,
Διονύσης Καρατζάς, Βασίλης Λαδάς,
Ξενοφών Παπαευθυμίου, Παναγιώτης Φωτίου

Με ημερομηνία λήξης!

Ένα περιοδικό αφιερωμένο στην Πολιτιστική Πρωτεύουσα... Μια ιδέα που υπήρχε στο «δόντι» από τότε που ξεκινήσαμε. Βέβαια ήταν αρκετά νωρίς τότε για να κάνουμε ένα ακόμα παράτολμο βήμα, μαζί με την έκδοση ενός δωρεάν πολιτιστικού περιοδικού – πρωτόγνωρο κι αυτό για την Πάτρα εν έτει 1998.

Στην πορεία η διάθεσή μας απέναντι στην Πολιτιστική παρουσίασε έντονες κυκλοθυμικές τάσεις. Από την πλήρη ταύτιση με το στόχο, έως την απόρριψή του κι από την αγωνία για να γίνει κάτι καλό μέχρι την ενδόμυχη ευχή να ματαιωθούν τα πάντα και να ησυχάσουμε κι εμείς κι αυτοί που θυμήθηκαν τον πολιτισμό ενόψει του 2006.

Τελικά το αποφασίσαμε. Αφού έτσι κι αλλιώς είμαστε... καταδικασμένοι να παρακολουθούμε τις εξελίξεις, είπαμε να το κάνουμε πιο συστηματικά. Κι αν όντως η Πολιτιστική είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση για την Πάτρα, ας δημιουργήσουμε ένα βήμα διαλόγου, προτάσεων και αποκομιδής εμπειριών.

Κάπως έτσι, παρορμητικά σχεδόν, δημιουργήθηκε η «Πολιτιστική Πρωτεύουσα», το δεύτερο «παιδί» που γεννήθηκε από τις σελίδες του «δ», μετά από το «Ρίον – Αντίρριον του Β. Λαδά.

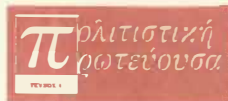
Η «Πολιτιστική Πρωτεύουσα» διεκδικεί κι έναν μάλλον σπάνιο τίτλο. Πρόκειται για ένα περιοδικό με... ημερομηνία λήξης! Θέλουμε δε θέλουμε, είναι «καταδικασμένο» να σταματήσει στις αρχές του 2007, με τον απολογισμό αυτής της μεγάλης περιπέτειας.

Μέχρι τότε φιλοδοξεί να ζήσει από τις απόψεις των ανθρώπων της Πάτρας, αλλά και όσων φίλων «εκτός των τειχών», θα θελήσουν να μοιραστούν μαζί μας τις σκέψεις τους. Μοναδική προϋπόθεση να ανακαλύψουμε αυτούς που ονειρεύονται χωρίς μιζέριες κι αυτούς που δεν ανησυχούν για το τι θα κερδίσουν από την Πολιτιστική, αλλά για το τι θα μείνει στην Πάτρα.

Μαζί τους θα καταγράψουμε συστηματικά όλες τις εξελίξεις γύρω από την προετοιμασία της Πάτρας προς το 2006, θα ταξιδεύουμε στην υπόλοιπη Ευρώπη, θα παρακολουθούμε τι κάνουν οι Πολιτιστικές Πρωτεύουσες φέτος (Γένοβα και Λιλ) και το 2005 (Κορκ), θα αναζητούμε τις εμπειρίες των πόλεων που φιλοξένησαν παλιότερα το θεσμό και θα μαθαίνουμε πώς προετοιμάζονται οι πόλεις που θα διαδεχθούν την Πάτρα στο... θρόνο.

Το μεγάλο ταξίδι της Πάτρας προς το 2006 μπορεί να καθυστερήσει εγγληματικά να ξεκινήσει, αλλά τελικά αποφασίσαμε να το ακολουθήσουμε. Έρχεται μαζί μας;

Ανδρέας Γ. Τσιλίρας

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ
ΤΕΥΧΟΣ 1**
Διανέμεται δωρεάν
με το περιοδικό «το δόντι»

Εκδότης
Ανδρέας Γ. Τσιλίρας

Συνεργάστηκαν:
Δημήτρης Αβραμιδής
Εύη Γκοτσοπούλου
Πέτρος Γρουμπός
Βασίλης Λαδάς
Ξενοφών Παπαευθυμίου
Παναγιώτης Φωτίου

Σύμβουλος έκδοσης
Γιάννης Πικραμένος

Καλλιτεχνική επιμέλεια
Tyrorama

Εκτύπωση
Λιθογραφικό Εργαστήριο
Δ. Παναγιωτόπουλου
Ι. Διακίδη 48, Πάτρα
Τηλ. 2610 330532

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή και απόδοση του περιεχομένου του περιοδικού με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Στο επόμενο καλοκαιρινό «δόντι»

**... μια έκπληξη
που θα αλλάξει
όσα νομίζετε ότι ξέρετε για μας!**

α κ ό μ α ...

Προτάσεις για τα βιβλία που θα πάρετε μαζί σας στις διακοπές...

Το δεύτερο τεύχος του περιοδικού για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα...

Μια ματιά στα φεστιβάλ όλης της Ελλάδας...

Το πιο γεμάτο δίμηνο!

Η πιο πυκνή περίοδος γεμάτη εξελίξεις για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα ήταν το δίμηνο που προηγήθηκε. Αλεπάλληλες συναντήσεις του Δημάρχου Πατρέων και άλλων εκπροσώπων της πόλης με τον υφυπουργό Πολιτισμού, συσκέψεις επί συσκέψεων, πόλεμος ανακοινώσεων, παραίτηση του αντιδημάρχου Γιάννη Δημαρά και απειλή παραίτησης από το Θάνο Μικρούτσικο, το Δημοτικό Συμβούλιο να συνεδριάζει διαρκώς για το επίμαχο θέμα, υποσχέσεις για εκταμίευση 2 εκ. ευρώ από το υπουργείο προς την πόλη, νέα ονόματα στο φορέα της Πολιτιστικής, ήταν μόνο λίγα από όσα συνέβησαν. Αδύνατο να τα παρακολουθήσουμε όλα, αλλά και αδύνατο να βγάλουμε κάποια άκρη...

Μετά από ένα χρόνο!

Τετάρτη 31 Μαρτίου. Αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου. Περίπου 20 άτομα που σπάνια παρακολουθούν τις συνεδριάσεις του σώματος βρίσκονται εκεί και έχουν έρθει με περισσό ενδιαφέρον. Δημοσιογράφοι πολιτιστικού ρεπορτάζ, εκπρόσωποι καλλιτεχνικών και άλλων φορέων, πολιτιστικοί παράγοντες έχουν έρθει να παρακολουθήσουν τη μετά από καιρό βαρύνουσα συζήτηση για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα.

Αφού πέρασε το πρώτο μισάωρο του θέματος που προηγείτο στην ημερήσια διάταξη, πάνω που είχαν αρχίσει να πιστεύουν ότι θα άκουγαν τις απόψεις των δημοτικών παρατάξεων, είδαν τους συμβούλους να συζητούν επί μισή και πλέον ώρα για το ποιος είχε ζητήσει να έρθει το θέμα στο Συμβούλιο και για το ποια ακριβώς διατύπωση θα έπρεπε να έχει γράψει στην ημερήσια διάταξη ο πρόεδρος Νίκος Τζανάκος!

Το καλύτερο είναι πως στη συζήτηση αποκαλύφθηκε (από τον κ. Δημαρά) ότι το Δημοτικό Συμβούλιο είχε από τις 17 Απριλίου 2003 να εντάξει το θέμα προς συζήτηση, χωρίς και τότε να έχουν προκύψει θεαματικά αποτελέσματα. Με λίγα λόγια το ανώτατο όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της πόλης επί ένα χρόνο δεν είχε συζητήσει καθόλου για το υποτίθεται κορυφαίο ζήτημα που απασχολεί την Πάτρα!

Πολιτιστική... Μονοπυρήνωση

Μπορεί αποφάσεις να μη λαμβάνονται για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα, μπορεί χρήματα να μην έχουν ακόμα έρθει (εκτός από τα 3 εκ. ευρώ που υποσχέθηκε ο κ. Τατούλης), αλλά από φαντασία τα πάμε πάρα πολύ καλά. Έτσι από τα μέσα Φεβρουαρίου ο Δήμος Πατρέων πρόσθεσε στο λεξιλόγιο της Πολιτιστικής μια μαγική λέξη: «Πυρήνες»...

Στα μέσα Φεβρουαρίου μια ομάδα περίπου σαράντα ανθρώπων έλαβαν ένα τηλεφώνημα από το γραφείο του κ. Δημήτρη Πεφάνη σύμφωνα με το οποίο ήταν προσκεκλημένοι σε μια συνάντηση με τον αντιδήμαρχο της Πολιτιστικής και με τον καλλιτεχνικό διευθυντή Θάνο Μικρούτσικο.

Εκτός από κάποιους υποψιασμένους, οι περισσότεροι ήταν ουσιαστικά ανενήμεροι για το σκοπό της συνάντησης και τη σύνθεση των προσκεκλημένων. Άκουσαν όμως στο ξεκίνημα της συνάντησης τον κ. Πεφάνη (ο Θάνος Μικρούτσικος τελικά δεν παρέστη) να τους ευχαριστεί, παρουσία τηλεοπτικών καναλιών, για την... εθελοντική τους προσφορά στη διοργάνωση των ημερίδων προετοιμασίας της Πολιτιστικής ενώ αμέσως μετά έμαθαν ότι ανήκουν και σε επιτροπές με συγκεκριμένα θέματα, καθήκοντα και υποχρεώσεις!

(*) Ο τίτλος είναι κλεμμένος από μια ταινία του Νάνι Μορέτι και σημαίνει «Αγαπημένο μου ημερολόγιο». Εδώ εκφράζει το... αγαπημένο ημερολόγιο της Πολιτιστικής, στο οποίο καταγράφονται γκρίνιες, γεγονότα, σκέψεις και προτάσεις, δικές μας και άλλων, μέχρι να φτάσουμε στο σωτήριο έτος 2006 και να δούμε όλοι από κοντά αν άξιζε τελικά όλη αυτή η περιπέτεια.

Παρά το ελαφρώς άκομψο της πρόσκλησης (δεν καλείς κάποιον για να του πεις ότι τον επέλεξε ως... εθελοντή) οι συμμετέχοντες εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, ανταποκρίθηκαν προκειμένου να ξεκινήσει επιτέλους η παραγωγή έργου. Πήραν μάλιστα και... όνομα. Ήταν οι «πυρήνες» των περίπου δεκατεσσάρων ημερίδων. Χωρίστηκαν σε ομάδες και ανέλαβαν η κάθε μία την προετοιμασία των ημερίδων που έπρεπε μάλιστα να γίνουν, όπως τους ανακοινώθηκε κατεπειγόντως, με ρυθμό 3 - 4 ημερίδων την εβδομάδα.

Κι ενώ κάποιοι άρχισαν να παίρνουν στα σοβαρά το ρόλο τους ή να αρχίζουν να ανακαλύπτουν λόγους αισιοδοξίας, είδαν από την επόμενη μέρα στις εφημερίδες μια απίστευτη αντίδραση. Αποκλήθηκαν μέλη της στενής προσωπικής παρέας του Δημήτρη Πεφάνη, ύποπτοι για οικονομικές συναλλαγές με την Πολιτιστική, ανίκανοι για το ρόλο που τους ανατέθηκε, μέλη κυκλωμάτων και άλλα παρόμοια.

Όχι πως δεν υπήρχαν ανάμεσα στα μέλη των «πυρήνων» και πρόσωπα που είχαν κι άλλους στόχους πέραν των... ευγενών. Όμως ξαφνικά άρχισε στην Πάτρα μια τεράστια μυθολογία και ένα παρασκήνιο γύρω από το ποιοι είναι αυτοί οι πυρήνες και στο γιατί δεν κλήθηκαν όλοι όσοι έμειναν εκτός.

Και καλά, το παρασκήνιο και οι γκρίνιες ήταν αναμενόμενες (ίσως και δικαιολογημένες). Αυτά, όμως, που δεν περιμέναμε ήταν η ασυνέπεια των εξαγγελιών. Η προετοιμασία των ημερίδων ματαιώθηκε ενώ δύο από αυτές (για τα μέσα ενημέρωσης και για τη σχέση της Πολιτιστικής με την ανάπτυξη) ματαιώθηκαν εξαιτίας αντιδράσεων από συγκεκριμένα πρόσωπα της πόλης και τελικά όλη η φασαρία αποδείχτηκε ότι έγινε για το τίποτα.

Μόνο που με τέτοιες πρωτοβουλίες που τελικά δεν προχωρούν, «καίγονται» πρόσωπα, πράγματα και σχέσεις, με αποτελέσματα που πολύ συχνά αποδεικνύονται μη αναστρέψιμα.

Τι σχέση έχουν τα ΜΜΕ με τον πολιτισμό;

Σε κανονικές συνθήκες θα έπρεπε οι δημοσιογράφοι και οι εκπρόσωποι των τοπικών μέσων ενημέρωσης να διαμαρτυρηθούν εντονότατα. Αναφερόμαστε σε μια δήλωση του αντιδημάρχου Πατρέων Δημήτρη Πε-

φάνη στην εφημερίδα «Πελοπόννησο» στην οποία επιχειρώντας να απολογήσει το γεγονός της ματαίωσης της ημερίδας «Πολιτιστική και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» και την κατάργηση της σχετικής επιτροπής που είχε οριστεί, είπε πως «Τα μέσα ενημέρωσης δεν έχουν άμεση σχέση με τον πολιτισμό, επομένως η ημερίδα αυτή μπορεί να γίνει και αργότερα».

Αν ο κ. Πεφάνης έχει όντως αυτή την άποψη για τα τοπικά ΜΜΕ, είναι απολύτως σεβαστή, αρκεί να έχει και τα ανάλογα επιχειρήματα, σε πολλά από τα οποία είναι πιθανό να μας βρει και απολύτως σύμφωνους.

Αν, όμως, αναζητούσε απλώς μια δικαιολογία για το γεγονός ότι υπέκυψε στις πιέσεις που του ασκήθηκαν σχετικά με τη σύσταση των επιτροπών, αυτό δε θα μπορούσε να θεωρηθεί και πολύ δεοντολογική συμπεριφορά...

Η Πάτρα πρώτο θέμα!

Δεν πρέπει πλέον να μας αρκεί να βλέπουμε ειδήσεις και πρόσωπα της Πάτρας στον αθηναϊκό τύπο. Πρέπει σιγά σιγά να ξεφύγουμε από την επαρχιώτικη χαρά του να βλέπουμε την πόλη μας στις αθηναϊκές εφημερίδες ή τα κανάλια και να αρχίσουμε να κρίνουμε τι ακριβώς γράφεται.

Τρία αφιερώματα στην Πάτρα ξεχωρίσαμε στις αρχές Απριλίου σε αθηναϊκά έντυπα μεγάλης εμβέλειας. Σε όλα η εντύπωση που μένει από τον πρόλογο κιάλας είναι ότι η Πάτρα αλλάζει, ότι ομορφαίνει κι ότι αναζητά μια καινούρια ταυτότητα. Στο ένα, στο περιοδικό «Free» των εκδόσεων Λαμπράκη και του κ. Θανάση Λάλα, η επιλογή γίνεται ανάμεσα σε νέα πρόσωπα για τα περισσότερα από τα οποία μεγαλύτερη αξία έχουν οι φωτογραφίες και όχι τα γραφόμενα.

Στα δύο όμως εξ αυτών, στην εφημερίδα «Καθημερινή» και στο περιοδικό «Highlights», αποκλειστικό θέμα διαπραγμάτευσης ήταν η προετοιμασία για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Κοινός τόπος των δημοσιευμάτων ήταν οι δηλώσεις του Θάνου Μικρούτσικου και στελεχών του Δήμου αλλά και τα δημοσιογραφικά σχόλια, από τα οποία προέκυπτε η έκδηλη ανησυχία για το τι τελικά θα γίνει το 2006.

Κι αν τα πράγματα κρίνονται γενικά απαισιόδοξα για

Caro Diario (*)

την πορεία της προετοιμασίας, υπάρχει κι ένα αισιόδοξο στοιχείο που αφορά τον τρόπο που αντιμετωπίζονται στην Αθήνα την πρόκληση που έχει να αντιμετωπίσει η Πάτρα. Απουσιάζει –κι αυτό πρέπει να το διαφυλάξουμε με κάθε τρόπο– η σκανδαλολογία που έκανε το μεγαλύτερο κακό στην αντίστοιχη χρονική περίοδο της προετοιμασίας της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Θεσσαλονίκης.

Ίσως επειδή το ενδιαφέρον είναι στραμμένο στους Ολυμπιακούς Αγώνες, ίσως επειδή δεν έχει δοθεί ούτε ευρώ ακόμα στην Πάτρα (άρα, πώς να προκύψουν σκάνδαλα χωρίς χρήματα;), ακόμα οι παράγοντες της πόλης και οι εμπλεκόμενοι από την Πολιτεία δεν έχουν μπει στο στόχαστρο για πιθανές ατασθαλίες.

Αυτό το τεράστιο πλεονέκτημα μπορεί να αποδειχθεί το ισχυρότερο όπλο της Πάτρας στις διεκδικήσεις της από την Αθήνα.

Η διεύρυνση που πλήγωσε

Επί δύο και πλέον μήνες, μετά τις εκλογές δηλαδή, το υπουργείο Πολιτισμού είχε κάνει ξεκάθαρη την πρόθεσή του να διευρυνθεί το Δ.Σ. της «Αναπτυξιακής Αχαΐας», του φορέα που έχει αναλάβει να οργανώσει το πρόγραμμα και την επικοινωνιακή πολιτική της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

Έτσι στις αρχές Μαΐου ανακοινώθηκαν πέντε νέα πρόσωπα που θα στελεχώσουν το μέχρι τότε εννεαμελές Δ.Σ. του φορέα. Ο πρόεδρος του Οργανισμού Προώθησης Ελληνικού Πολιτισμού (της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας δηλαδή) Σταμάτης Μαύρος, οι δημοτικοί σύμβουλοι της παράταξης Φλωράτου Λένα Καλετζώτη και Μαριάννα Σταματιάδου, ο πρόεδρος του ΤΕΕ και αρμόδιος για την Πολιτιστική επί Ευάγγελου Φλωράτου Κώστας Χριστόπουλος, ο διευθυντής του Φεστιβάλ Πάτρας (καιγιος του προέδρου του) Ανδρέας Ανδριόπουλος και ο Αντώνης Σκιαθάς είναι τα πέντε ονόματα που επιλέχθηκαν με «ευρύτερα πολιτικά κριτήρια» όπως είπε ο κ. Μαύρος (που θα έρχεται τακτικά στην Πάτρα εκ μέρους του κ. Τατούλη).

Οι επιλογές Τατούλη, που αγκαλιάστηκαν από το Δήμο Πατρέων, είχαν δύο διαφορετικές αφετηρίες:

Από τη μία πλευρά ο στόχος ήταν να ισορροπήσει κομματικά ο φορέας, καθώς τα περισσότερα στελέχη

της πρώτης ομάδας ανήκαν στο ΠΑΣΟΚ. Το υπουργείο ζητούσε με λίγα λόγια να έχει τις απαραίτητες ψήφους για να περνά τις προτάσεις του, επιδιώκοντας παράλληλα να μην επιλέξει αμιγώς κομματικά στελέχη, ώστε να έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία.

Από την άλλη πλευρά, ο υφυπουργός Πολιτισμού επιδίωξε πιθανότητα να «κοντράρει» και τη λεγόμενη «ομάδα Μικρούτσικου», θέλοντας έτσι να μην αφήσει τον καλλιτεχνικό διευθυντή της Πολιτιστικής (αν φυσικά παραμείνει στη θέση του μέχρι το τέλος), να αποκομίσει όλα τα οφέλη μιας πιθανής επιτυχίας, ούτε να του επιτρέψει απόλυτη ελευθερία κινήσεων.

Φυσικά μια τέτοια κίνηση δε θα μπορούσε να μην έχει αντιδράσεις. Στελέχη της τοπικής Νέας Δημοκρατίας ζήτησαν να έχουν αυτοί τον πρώτο λόγο, ώστε να μην εκπροσωπούν την παράταξη άνθρωποι που δεν ανήκουν στο στενό κομματικό πυρήνα.

Παράλληλα, εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι από τον ευρύτερο χώρο της Ν. Δημοκρατίας και των μέσωσ ενημέρωσης που την εκφράζουν στην Πάτρα, είχαν «καεί» ονόματα πανεπιστημιακών καθηγητών όπως αυτά των Δ. Μπονίκου, Χρ. Γούδη και Π. Κορδοπάτη, που εμφανίζονταν ως «φαβορί» να συμμετέχουν στο φορέα, χωρίς όμως να υπάρχει κάποια βάσιμη ένδειξη για την επιλογή τους.

Το ακόμα πιο εντυπωσιακό είναι πως ενώ για τα πρώτα δύο 24ωρα μετά τη διεύρυνση συζήτηση είχε να κάνει με τα ονόματα που επελέγησαν, στην πορεία αποκαλύφθηκε ότι το υπουργείο σκέφτεται να... καταργήσει το συγκεκριμένο σχήμα και να δημιουργήσει έναν άλλο φορέα που θα οργανώσει τελικά την Πολιτιστική, χωρίς να αποκλείεται και αυτό το νέο σχήμα να απαρτίζεται από τα ίδια ονόματα.

Η κρίση της τοπικής ηγεσίας

Παραμονές των δημοτικών εκλογών του 1998. Στο γραφείο του δημάρχου βρίσκονται οι Ευάγγελος Βενιζέλος, Ανδρέας Φούρας και Ανδρέας Καράβολας. Σε λίγο έρχονται οι δημοσιογράφοι και αρχίζει η συνέντευξη τύπου των τριών ανδρών.

Του Δημήτρη Αβραμίδα

Ο Ευάγγελος Βενιζέλος ανακοινώνει την απόφαση της κυβέρνησης να είναι η Πάτρα πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2006. Επικρατεί ευφρόσυνη διάθεση. Είναι βέβαια προεκλογική περίοδος, πλην όμως ο Ευάγγελος Βενιζέλος δεν κάμπτεται. Οι εκλογές είναι γιορτή της Δημοκρατίας εξηγεί, και στις γιορτές κάνουμε δώρα. Η Πολιτιστική Ξεκινάει την καριέρα της ως δώρο προς την Πάτρα που ετοιμάζεται για δημοτικές εκλογές.

Η συνέχεια είναι γνωστή. Σε πρώτη φάση το δώρο αποδείχθηκε γρουσουζίκιο και ο Ανδρέας Καράβολας έχασε τις εκλογές από τον Ευάγγελο Φλωράτο. Ο νικητής δεν έδειξε καμιά προθυμία να παίξει με το δώρο που προοριζόταν για τον προκάτοχό του. Το έδωσε σε ένα αντιδήμαρχο και δεν πολυασχολήθηκε μαζί του. Το 2002 ξανάγιναν δημοτικές εκλογές και ο Ανδρέας Καράβολας πήρε ξανά στα χέρια του το δώρο. Όμως σύντομα αποδείχθηκε ότι το δώρο ήταν εξαιρετικά πολύπλοκο. Έγιναν και εξακολουθούν να γίνονται κάποιες προσπάθειες πλην όμως το δώρο, αν το φανταστούμε σαν ένα παιδικό παιχνίδι, στάθηκε αδύνατο να λειτουργήσει. Χώρια που ο Ευάγγελος Βενιζέλος δεν το είχε συνοδεύσει από οδηγίες χρήσεως, ούτε είχε το χρόνο ή τη διάθεση να καθίσει ο ίδιος να μας δείξει πως το παίζουμε. Αλλά ούτε και εμείς τον πολυενοχλήσαμε εδώ που τα λέμε.

Και κάπως έτσι βρεθήκαμε να είμαστε οι ευτυχείς κάτοχοι ενός δώρου που δεν ξέραμε τι να το κάνουμε, πώς να τοβάλουμε να δουλέψει. Θαρρώ πως σ' αυτήν την κατάσταση εξακολουθούμε να βρισκόμαστε και σήμερα, σχεδόν πεντέμιση χρόνια αφότου πήραμε το δώρο στα χέρια μας. Μόνο που από ευτυχείς κάτοχοι κοντεύουμε να γίνουμε οι δυστυχείς διαχειριστές του.

Η εμπειρία είναι κοινή. Κάποιος νουνός, θείος, μεγάλος τέλος πάντων, κάνει δώρο σε ένα βαφτιστήρι, ανήψι, παιδί. Το δώρο είναι πολύπλοκο, μπελαλίδικο. Το παιδί δεν τα καταφέρνει μαζί του. Οπότε το παρατάει σε μια άκρη ή προσπαθώντας να παίξει μαζί του το χαλάει. Θαρρώ πως αυτή η εικόνα περιγράφει ακριβώς τη σχέση μας με την Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Στην αρχή την παρατήσαμε σε μια άκρη και τώρα την έχουμε χαλάσει.

Μπορούμε αν έχουμε κέφι να αρχίσουμε την κουβέντα για το τι και ποιος φταίει. Η προηγούμενη δημοτική αρ-

χή και ο δήμαρχός της, η τωρινή δημοτική αρχή και ο δικός της. Το υπουργείο Πολιτισμού και ο υπουργός του. Μπορούμε επίσης ναβάλουμε και ποσοστά. Τόσο επί τοις εκατό φταίει ο ένας, τόσο ο άλλος. Όποιος έχει όρεξη ασ κάνει αυτή τη δουλειά. Εμένα δεν με νοιάζει. Και δεν με νοιάζει γιατί πιστεύω ότι αυτή η υπόθεση διηγείται κάτι το κείμενο για μια συλλογική ανεπάρκεια που πηγαίνει πέρα από επιμερισμό ευθυνών.

Μια ανεπάρκεια που κατά καιρούς παίρνει διάφορες μορφές και που με ιδιαίτερη ένταση έπληξε την περίπτωση της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Κι αν τέλος πάντων επιχειρούσα να συνοψίσω αυτήν την ανεπάρκεια θα έπρεπε να μιλήσω για κρίση της τοπικής ηγεσίας συνολικά. Μιας ηγεσίας που νομίζει ότι ο κόσμος όλος αρχίζει στα Ψηλαλώνια και τελειώνει στην πλατεία της Όλγας και που κυρίως νοιάζεται για τις εσωτερικές της ισορροπίες. Μια ηγεσία που νοιώθει έξω από τα νερά της μόλις περνάει τον Ισθμό της Κορίνθου και για ποια Ευρώπη και διεθνή περίγυρο να συζητάμε τώρα. Σ αυτό το σημείο νομίζω πως βρίσκεται το κουμπί. Δεν αποκλείεται βέβαια αυτή η ηγεσία να μην είναι τίποτα άλλο παρά το καθρέφτισμα της τοπικής κοινωνίας, αλλά δεν είναι αυτό το άρθρο που μου παρήγγειλε ο Τσιλήςρας κι έτσι σταματάω εδώ.

Στις κουβέντες για την Πολιτιστική συνήθίζεται να λέμε και για το τι μπορεί να γίνει από εδώ και εμπρός. Ειλικρινά δεν ξέρω. Η προσωπική μου εντύπωση είναι ότι το παιχνίδι έχει χαθεί και πως το μόνο που μπορούμε να συζητήσουμε είναι η έκταση της ήττας. Θα είναι διασυρμός ή θα ηττηθούμε αξιοπρεπώς; Και πάλι δεν ξέρω τι από τα δύο θα γίνει, απλώς αναρωτιέμαι αν έχει πια νόημα έστω και η συζήτηση.

Υ.Γ. Η Πολιτιστική της Θεσσαλονίκης παρήγαγε τουλάχιστον ποίημα Σκωπτικών του διευθυντή της Πάνου Θεοδωρίδη. Το οποίο καταλήγει ως εξής:

*Τώρα φορείς το παπιγιόν, σταις γκόμναις καυχάσαι
και στας ρουλέτας ξενυχτάς τρίτον την εβδομάδα
πλην θα 'ρθει έτος δίσεκτον και κρίσιμος ημέρα
που θα ζητάς τον οίκτον μας, πλην μούτζαις θα εισπράττεις!*

Οι ελπίδες μετατίθενται πλέον στη σκωπτική διάθεση των Πατριών παιητών.

Ο βαθμός επιτυχίας εξαρτάται από την ενεργοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού

Του Πέτρου Π. Γρουμπού

Από την πρώτη Μαΐου του τρέχοντος έτους δέκα (10) νέες χώρες μπαίνουν στην Ευρωπαϊκή οικογένεια. Τώρα ο αριθμός των χωρών είναι πια μεγάλος, εικοσιπέντε (25) και οι πιθανότητες μια πόλη να είναι Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης θα είναι μικρότερες. Θα μου πείτε, τι σχέση έχουν όλα αυτά με την πόλη μας, και το τωρινό της πρόβλημα. Σκέφτομαι ότι με τα νέα δεδομένα απομακρύνεται στο απώτερο μέλλον η δυνατότητα να δοθεί ξανά στην χώρα μας, να επιλέξει πόλη Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Πολύ περισσότερο απομακρύνεται η δυνατότητα να δοθεί στην πόλη μας η ευκαιρία να εμφανισθεί καλύτερα προετοιμασμένη στον ίδιο θεσμό. Αν στα παραπάνω προσθέστε την όχι και τόσο κολακευτική εμφάνιση και της Θεσσαλονίκης στον ίδιο θεσμό, η όποια μελλοντική διεκδίκηση εκ μέρους της χώρας μας μόνο από πικρόχολα σχόλια θα συνοδεύεται.

Είμαστε λοιπόν υποχρεωμένοι να κάνουμε τα αδύνατα δυνατά ώστε η ευκαιρία που έχουμε ως Πόλη και ως χώρα να επιτύχει.

Δεν είναι πρόθεση του γράφοντος να αποδώσει ευθύνες, αλλά είναι απαραίτητο να θυμηθούμε ότι η πόλη των Πατρών ορίστηκε 1998, πριν έξι χρόνια, ότι θα είναι Πολιτιστική Πρωτεύουσα για το 2006.

Σήμερα εμφανίζεται ανέτοιμη και με όλες τις συζητήσεις δείχνουν να αντιμετωπίζουν το θέμα από μηδενική βάση. Αυτό και μόνο το στοιχείο θεμελιώνει το γεγονός ότι:

- Το διοικητικό όργανο που ανέλαβε την υλοποίηση της προετοιμασίας δεν λειτούργησε και για τούτο έχει φυσικά την εξήγησή του, αλλά και την κύρια ευθύνη.
- Η πολιτεία, σε κεντρικό επίπεδο, δεν φαίνεται να ήταν σε θέση να παρακολουθήσει, να καθοδηγήσει

και άρα να ανηδράσει έγκαιρα. Τούτο, με δεδομένο ότι η διοργάνωση δεν αφορά μόνο την πόλη μας, αλλά αντανακλά τη χώρα ως σύνολο και δεν μπορεί να είναι υπόθεση μόνο της πόλης, χωρίς τη συνδρομή, υλική και διοικητική της κεντρικής διοίκησης.

Για την αδράνεια της κεντρικής διοίκησης ίσως να αποτελεί εξήγηση το γεγονός ότι είχε παράλληλα αναλάβει την διοργάνωση της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και κρίνοντας αποτέλεσμα σήμερα, χρειάζονταν αποκλειστική ενασχόληση για την εξασφάλιση...της αποτυχίας.

Ας επανέλθουμε στη δικιά μας ευθύνη και στον υπεύθυνο φορέα. Όσο σίγουρο είναι το γεγονός ότι δεν κατάφερε να βρει συνομιλητές στο Υπουργείο, άλλο τόσο σίγουρο είναι το γεγονός ότι ακόμα και σήμερα δεν έχει ούτε γραμματέα ως σώμα που να ασχολείται με το θέμα και φυσικά για τούτο δεν μπορεί να ευθύνεται ο υπουργός. Η υπάρχουσα διοικητική δομή είναι ευθύνη της πόλης μας και των φορέων της και το μέχρι σήμερα έργο της είναι ανεπαρκές.

Θα βοηθούσε να βλέπαμε μερικές παραμέτρους που ορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο υλοποιούνται τέτοιοι μεγάλοι θεσμοί.

Η προετοιμασία μιας πόλης να ανταποκριθεί στο ρόλο της ως πόλη ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ είναι πρώτα απ' όλα μια πρόκληση για το σύνολο των φορέων και παραγόντων μιας πόλης.

Είναι κάτι περισσότερο από καταγραφή αλλά και αξιολόγηση:

- Της δυνατότητας για συνεργασία, πολιτών και φορέων.
- Των δυνατοτήτων των φορέων που δρουν στην πόλη και την εκφράζουν. (Πανεπιστήμια – Επιμε-

λητήρια – Ινστιτούτα – Α.Τ.Ε.Ι. – ...)

- Των κοινωνικών ομάδων που παράγουν πολιτισμό.
- Του δυναμισμού των οικονομικών παραγόντων (στο βαθμό που βλέπουν την ανάπτυξή τους μέσα από την ανάπτυξη της πόλης).
- Της ικανότητας διοίκησης της πόλης. Και τέλος...
- Της δυνατότητας της πόλης ως σύνολο να εκπέμψει ένα δικό της σήμα, να συσπειρώσει τις δυνάμεις της και να οραματισθεί το μέλλον της.

Εν κατακλείδι μια τέτοια διοργάνωση είναι ένα άριστο τεστ του ανθρωπίνου δυναμικού μιας ολόκληρης πόλης. Δυστυχώς η μέχρι τώρα πορεία προετοιμασίας της πόλης μας ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα αντανακλά απόψεις μιας σκληρής πραγματικότητας για όλες τις παραπάνω παραμέτρους.

Απαντώντας στις παραπάνω επισημάνσεις με δεδομένο το τωρινό επίπεδο της προετοιμασίας και χωρίς καμιά διάθεση δραματοποίησης οφείλουμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι δεν έγινε αποτίμηση της σημασίας του ρόλου φορέων και του ανθρωπίνου παράγοντα στην υλοποίηση έργων.

Επειδή δεν μπορούμε να σταθούμε μόνο στην καταγραφή, αλλά να δράσουμε γρήγορα προτείνω:

Τη δημιουργία ενός ολιγομελούς και ευέλικτου οργάνου (πέραν του Φορέα και του Καλλιτεχνικού Διευθυντή της Πολιτιστικής) που θα έχει την ευθύνη:

- Για την καταγραφή όλων των δυναμικών, την ενεργοποίηση των φορέων.
- Για την καταγραφή των πόρων και των προτεραιοτήτων.
- Το ίδιο όργανο θ' αναλάβει να αξιοποιήσει την εκπεφρασμένη πολιτική βούληση της νέας Κυβέρνησης για προτεραιότητα στον πολιτισμό σε συνεργασία με τον Φορέα και τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή της Πολιτιστικής. Είναι ευθύνη της Δημοτικής αρχής να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο σ' αυτή την προσπάθεια. Να ενεργοποιηθεί, να πείσει, να καταστήσει την επιτυχία αντικείμενο όλων των φορέων, του συνόλου των πολιτών της πόλης μας.

Η προετοιμασία για μια τέτοια διοργάνωση είναι από μόνη της μια μεγάλη πρόκληση, μια πρόκληση στην οποία όλοι δίνουμε εξετάσεις. Η Πάτρα, η πόλη μας, αξίζει τον καλύτερο εαυτό μας.

συνέδρα

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

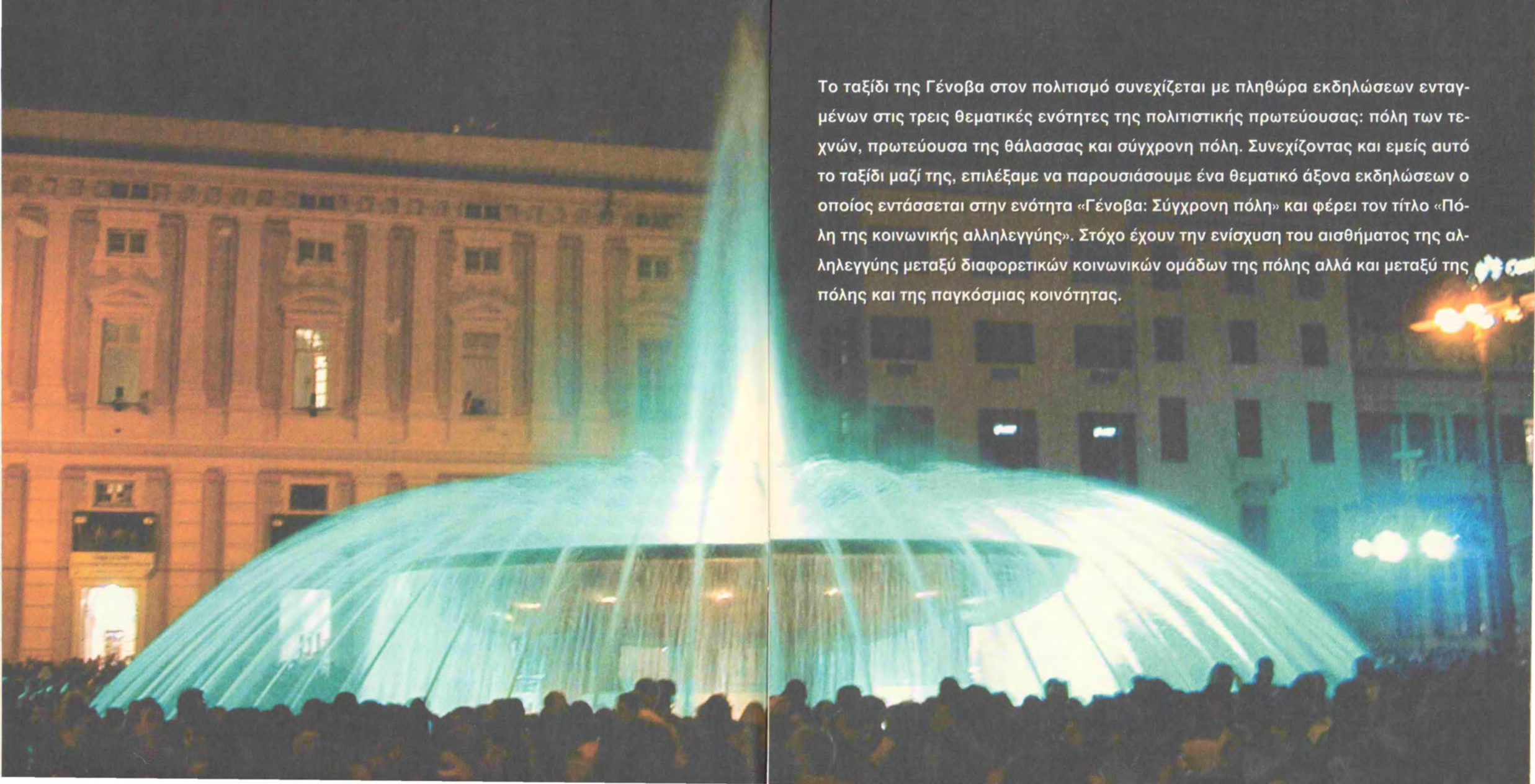
ΤΗΛ.: 2610.461551

E-mail: synedra@pat.forthnet.gr

Στη Γένοβα της αλληλεγγύης, στη Λιλ των πολιτών

Της Εύης Γκοτσοπούλου

Το ταξίδι της Γένοβα στον πολιτισμό συνεχίζεται με πληθώρα εκδηλώσεων ενταγμένων στις τρεις θεματικές ενότητες της πολιτιστικής πρωτεύουσας: πόλη των τεχνών, πρωτεύουσα της θάλασσας και σύγχρονη πόλη. Συνεχίζοντας και εμείς αυτό το ταξίδι μαζί της, επιλέξαμε να παρουσιάσουμε ένα θεματικό άξονα εκδηλώσεων ο οποίος εντάσσεται στην ενότητα «Γένοβα: Σύγχρονη πόλη» και φέρει τον τίτλο «Πόλη της κοινωνικής αλληλεγγύης». Στόχο έχουν την ενίσχυση του αισθήματος της αλληλεγγύης μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων της πόλης αλλά και μεταξύ της πόλης και της παγκόσμιας κοινότητας.

Η έννοια της αλληλεγγύης αποτελεί σημαντικό στοιχείο της κουλτούρας της Γένοβα η οποία προσανατολίζεται στην ενίσχυση αυτής της παράδοσης και την προώθηση νέων πρωτοβουλιών σε αυτό το πεδίο. Θεωρώντας ότι η κοινωνική αλληλεγγύη είναι ουσιαστικός δείκτης της πολιτιστικής ανάπτυξης και ταυτότητας μιας περιοχής, θα παρουσιάσουμε ενδεικτικά κάποιες από τις εκδηλώσεις που έλαβαν ή θα λάβουν χώρα στην γείτονα πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης, οι οποίες διασαφηνίζουν και το περιεχόμενο που δίνει η Γένοβα στον όρο.

Με δύο πολύ φιλόδοξα και μεγαλόπνοα προγράμματα που ξεκίνησαν το Ιανουάριο και θα διαρκέσουν όλο το 2004 ξεκινάει ο κύκλος των εκδηλώσεων «Γένοβα: Πόλη της κοινωνικής αλληλεγγύης». Το πρώτο ονομάζεται «Γένοβα, πόλη προσβάσιμη» και στόχο έχει την βελτίωση της προσβασιμότητας της πόλης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους πολίτες και τους επισκέπτες της. Πρόκειται για ένα οργανικό σώμα αρχιτεκτονικών παρεμβάσεων και επικοινωνιακών εκδηλώσεων που προωθούν την κουλτούρα μιας πόλης εκπαιδευτικής, απελευθερωμένης από αρχιτεκτονικά φράγματα, όπου διαφορετικοί άνθρωποι απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες στην πρόσβαση. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν την εκπόνηση χαρτών και οδηγιών της πόλης, την δημιουργία μιας πολύγλωσσης ιστοσελίδας

(www.terredimare.it) με κάθε είδους πληροφορίες για την πόλη, την οργάνωση εκδηλώσεων και συναυλιών, την εξοικείωση με εργαλεία πληροφόρησης (Internet και υπηρεσίες που παρέχουν πληροφορίες) και την διεξαγωγή ενός διεθνούς συνεδρίου με θέμα την προσβασιμότητα που θα γίνει τον Δεκέμβριο σε συνεργασία με την Λιλ.

Το δεύτερο ονομάζεται «Κάτω οι μάσκες», ήταν ιδέα της Κοινοτικής Ένωσης του San Benedetto και στόχο έχει να βοηθηθούν οι «μειονεκτούσες» κοινωνικές ομάδες (ναρκομανείς, μετανάστες, νομάδες κ.λ.π.) μέσω θεατρικών και μουσικών εργαστηρίων και παραστάσεων που θα λειτουργούν όλο το χρόνο στο Teatro delgi Zingari. «Η ανάγκη συνάντησης με τους «περιθωριακούς» που μεγαλώνει συνεχώς, μας έδωσε την ιδέα να δημιουργήσουμε ένα φιλόξενο χώρο

– γεφύρα των εθνικών και κοινωνικών διαφοροποιήσεων των ανθρώπων», σημειώνει η Ένωση. Η πρωτοβουλία αυτή, πειραματικό εργαλείο αλλά και αφητηρία για επαγγελματική αποκατάσταση αυτών των ανθρώπων, εάν θελήσουν, στο χώρο του θεάματος, καθώς και στιγμή ηθικής και πολιτιστικής καλλιέργειας των επικεφαλής της κοινότητας, πραγματοποιείται με την συμμετοχή σημαντικών θεατρικών οργανισμών, μεταξύ των οποίων οι «Teatro della Tosse» και «Living Theatre. Το πρόγραμμα θα συνεχιστεί ως θεσμός της πόλης και μετά την συγκεκριμένη συγκυρία, με διάφορες μορφές.

Στις 25 Ιανουαρίου ξεκίνησαν οι εκδηλώσεις «Κομμάτια της Μεσογείου», με ένα ιστορικοθεατρικό συνέδριο που αφορούσε τις γυναίκες που ενεπλάκησαν στις σταυροφορίες. Συνεχίζονται με ένα εργαστήριο σύγχρονου χορού της Μεσογείου στο θέατρο Carlo Felice επικεφαλής του οποίου είναι ο ισπανός χορογράφος της Εθνικής Εταιρίας Χορού της Μαδρίτης Nacho Duato, βραβευμένος το 2003 με το εθνικό βραβείο χορού. Χορηγός του προγράμματος είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνεργασία με διάφορες ιταλικές, ισπανικές, γαλλικές ενώσεις και καλλιτεχνικούς οργανισμούς. Σκοπός είναι η μείξη, η ένωση και η ενσωμάτωση των πολιτισμών και των παραδόσεων των λαών της Μεσογείου από την Ευρώπη ως τον Αραβικό κόσμο,

εγκαθιδρύοντας ένα διάλογο βασισμένο στη δημιουργικότητα και την έμπνευση μέσω της γλώσσας της τέχνης σε όλες της τις εκφάνσεις.

Στο προηγούμενο τεύχος σας μιλήσαμε για το «Διαφορετικό ταξίδι» που έγινε στην Ιταλία το 2003 μαζεύοντας τα μηνύματα των παιδιών ενάντια στην προκατάληψη προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το τρένο και το πλοίο αυτού του ταξιδιού βρίσκονται ήδη στη Γένοβα. Έχουν μεταφερθεί στο πάρκο της πλατείας Verdi. Εκεί παιδιά με νοητική στέρηση θα χτίσουν μια πολύχρωμη πόλη από χαρτί στην οποία θα λειτουργούν τα πρωινά καλλιτεχνικά εργαστήρια. Τα απογεύματα του Σαββάτου τα παιδιά των σχολείων της Γένοβα και της Τερράλμπα θα διηγούνται ιστορίες διαφορετικότητας χρησιμοποιώντας πολύχρωμες κάρτες, αναρτημένες στα ίστια του πλοίου αυτού του τα-

ξιδιού αυτού του ταξιδιού.

υπηρεσίες internet

φιλοξενία web server

www.westnet.gr

ηλεκτρονικό εμπόριο

παραγωγή λογισμικού

WEST NET AE • ΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Θερμοπυλών 43, 264 41 Πάτρα, τηλ.: 2610 46.20.06, fax: 2610 46.20.08
e-mail: info@westnet.gr • www.westnet.gr

Δ
Ι
Κ
Τ
Υ
Α
Κ
Ε
Σ
Υ
Π
Η
Ρ
Ε
Σ
Ι
Ε
Σ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΗΣ:

OTEnet

Ένας κόσμος.
Μία σύνδεση.

ξιδιού της συντροφικότητας και της αλληλεγγύης.

Υπάρχει ένα εύθραυστο σύνορο ανάμεσα στο δρόμο και το σπίτι. Πέρα από το σκοτεινό αυτό όριο ανάβουν οι εστίες άλλων ανθρώπων, τα φώτα άλλων ιστοριών, διαφορετικά εμφανιζόμενα αλλά στην πραγματικότητα ίδια. Όποιοι ζει στους δρόμους διηγείται ιστορίες που μοιάζουν υπέροχες. Από άλλους κόσμους. Η αλήθεια όμως είναι ότι παρουσιάζουν εκπληκτική ομοιότητα με εκείνες του κόσμου που «μετράει», που έχει ιδιοκτησία, που παράγει. Ιστορίες που θέτουν τον ίδιο κόσμο σε κρίση. Οι «Φωνές από το δρόμο: Ο μεγάλος καταδύτης και άλλες θαυμάσιες ιστορίες» είναι μια θεατρική παράσταση που θα παρουσιαστεί το Μάιο σε διάφορα σημεία και αφορά τέτοιες ιστορίες. Είναι πρωτοβουλία του ιδρύματος Auxilium και του Pino Petruzzelli, συγγραφέα και θεατρικού σκηνοθέτη. Η παραγωγή αυτή στόχο έχει να διαπεράσει το τείχος της απομόνωσης και του αποκλεισμού και να μεταφέρει το θεατή πέρα από τα στερεότυπα, μέσα σε ακραίες ιστορίες ειπωμένες από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές τους. Συχνά τέτοιες ιστορίες συνθέτουν ταξίδια ζωής που ρίχνουν φως σε άλυτα ζητήματα της συνειδητότητάς μας και σε αντιφάσεις της κοινωνίας μας. Ακούγοντας αυτές τις «φωνές από το δρόμο» μαθαίνουμε να τις κατανοούμε και κατανοούμε και μας τους ίδιους καλύτερα. Μαθαίνουμε να σεβόμαστε ο ένας τον κόσμο του άλλου. «Ο μεγάλος καταδύτης» είναι road show και η συγκεκριμένη παραγωγή αποτελεί μία από τις κορυφαίες εκδηλώσεις της πολιτιστικής πρωτεύουσας. Εντάσσεται από το ίδρυμα Auxilium σε μια ευρύτερη

πρωτοβουλία του που ονομάζεται «Dimo gainpora» με την οποία προωθεί την συμμετοχή στη κοινωνία των περιθωριακών της πόλης.

Με την ευκαιρία εκδηλώσεων συνδεδεμένων με την επαναλειτουργία του Castello D' Albertis, φιλοτεχνείται μια μωσαϊκή τοιχογραφία στο πάρκο γύρω από το κάστρο με θέμα την αλληλεγγύη στους αποκλεισμένους αυτού του κόσμου. Η τοιχογραφία αποτελεί μέρος της διεθνούς εκστρατείας ευαισθητοποίησης «Η κραυγή των αποκλεισμένων» και ανήκει σε μια σειρά τοιχογραφιών (30 μέχρι σήμερα) που εντάσσονται σε ένα μοναδικό σχέδιο βασισμένο στο θέμα του κοινωνικού, οικονομικού και ρατσιστικού αποκλεισμού. Είναι σύλληψη του μεγάλου Δασκάλου του Εκουαδόρ, Pavel Eguez, σε συνεργασία με τον κεραμίστα Guido Garbarino, καλύπτει 40 τετραγωνικά και είναι χωρισμένη σε δύο αντιθετικά ταμπλώ. Θα αποτελέσει μόνιμο διάκοσμο του αστικού χώρου και το ειδικό θέμα της είναι τα δικαιώματα των παιδιών.

Τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο θα πραγματοποιηθεί στη Γένοβα το πρώτο διεθνές θεατρικό φεστιβάλ ατόμων με διαφορετικές ικανότητες που ονομάστηκε «Ποικίλος», και αφορά την από κοινού καλλιτεχνική παραγωγή ατόμων με ειδικές ανάγκες και «υγιών» ατόμων. Ξεκινάει με παράσταση (διασκευή του «Καλού στρατιώτη Σβέϊκ») που θα ανεβάσει το θεατρικό εργαστήριο νέων ηθοποιών Tuttinscena (όλοι στη σκηνή). Το εργαστήριο δραστηριοποιείται στη Γένοβα από το 1966 και αφορά μαθητές Γυμνασίου, ένα τρίτο των οποίων κάθε χρόνο είναι παιδιά με «διαφορετικές» ικανότητες. Έχει ανεβάσει έξι παραστάσεις μέχρι

σήμερα. Κατόπιν θα δοθούν παραστάσεις από θεατρικούς οργανισμούς διαφόρων χωρών οι οποίοι ασχολούνται με τα άτομα με ειδικές ανάγκες και την ένταξή τους στην κοινωνία μέσω της τέχνης. Σε όλη τη διάρκεια του φεστιβάλ θα λειτουργούν θεατρικά εργαστήρια για καλλιτέχνες, δασκάλους, μαθητές, φοιτητές που θα συντονίζουν οι προσκεκλημένοι θεατρικοί οργανισμοί και θα πραγματοποιηθεί ένα διεθνές συνέδριο πάνω στο θέμα. Το φεστιβάλ θα ολοκληρωθεί με μια μέρα σπουδής με τίτλο «Θέατρο και ενσωμάτωση» στην οποία θα συμμετέχουν διεθνείς προσωπικότητες του θεάτρου και του πολιτισμού. Στόχος είναι η εξερεύνηση της μεταμορφωτικής δύναμης της θεατρικής δραστηριότητας και η δυνατότητα που έχει να εξελίξει τις δεξιότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ανοίγοντάς τους δρόμο για την κοινωνική τους ένταξη.

Από τη σύντομη αυτή αναφορά (σε σχέση με την έκτα-

σή τους) στις εκδηλώσεις που έχει προγραμματίσει η Γένοβα ως «πόλη της αλληλεγγύης», γίνεται φανερό το πόσο μεγάλη σημασία δίνεται στο να συμπεριληφθούν σ' αυτή την γιορτή του πολτισμού και οι, όποιες μορφές, κοινωνικά αποκλεισμένοι με στόχο την άρση αυτού του αποκλεισμού και την δημιουργία υποδομών και προϋποθέσεων ένταξής τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Γιατί πολιτισμός είναι η κοινωνική ευαισθησία στις σχέσεις των ανθρώπων. Η άρση της προκατάληψης. Η καταπολέμηση του φόβου προς το διαφορετικό. Η σύνθεση που προκύπτει από την συναναστροφή με τον άλλο που δεν μας μοιάζει. Η δημιουργία υλικών πολιτιστικών υποδομών προσβάσιμων σε όλους ανεξαιρέτως τους συμμετέχοντες σε μια κοινότητα. Είναι εσωτερικό ταξίδι διάνοιξης των προσωπικών μας οριζόντων, καταδικασμένο να αποτύχει χωρίς την προσέγγιση και την κατανόηση του άλλου, του διαφορετικού, του «ξένου» που ζει μαζί μας.

Lille: Μαζί με τους πολίτες

Από τις 6 Δεκεμβρίου του 2003 η Λιλ είναι Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης μαζί με τη Γένοβα. Η κεντρική φιλοσοφία του σχεδιασμού των εκδηλώσεων είναι η ανάδειξη της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης και η εδραίωση θεσμών που προωθούν την αλληλεγγύη και τη συλλογικότητα μεταξύ των ανθρώπων.

Όπως θα δούμε σε προσεχείς αναφορές που θα κάνουμε στη Λιλ, πολλές εκδηλώσεις απαιτούν την ενεργό συμμετοχή και των πολιτών για να πραγματοποιηθούν. Στη φιλοσοφία της συλλογικότητας και της ενοποίησης ανήκει και η ξεχωριστή πρωτοβουλία της Λιλ να επεκταθούν οι εκδηλώσεις σε όλη την περιοχή Nord - Pas de Calais και να περάσουν και τα σύνορα της Γαλλίας, συμπεριλαμβάνοντας τρεις πόλεις του Βελγίου που βρίσκονται κοντά, την Μεγάλη Βρετανία και την Γενεύη. «Θέλουμε, έτσι, η Λιλ να είναι η πιο Ευρωπαϊκή απ' όλες τις πολιτιστικές πρωτεύουσες», λέει χαρακτηριστικά η δήμαρχος και πρόεδρος της πολιτιστικής Martine Aubry.

Η Λιλ του 2004 θέλει να αναδείξει τη συλλογική προσήλωσή της στις ρίζες της, σε μια πολιτιστική κληρονομιά που χαρακτηρίζεται από την δύναμη του βιομηχανικού παρελθόντος της περιοχής και από την επιμειξία των διαφορετικών πληθυσμών που κατοικούν εκεί. Βλέπει τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας σαν γιορτή - σύμβολο μοιράσματος και αδερφοσύνης, η οποία ξεκίνησε στη γιορτή του Αγίου Νικολάου και θα τελειώσει με το ετήσιο παζάρι της πόλης το φθινόπωρο. Μαρτυρία της θέλησης της πόλης για τη συμμετοχή όλων είναι ότι ο σχεδιασμός των εκδηλώσεων είναι συνδημιουργία φορέων, χορηγών, καλλιτεχνών, πολιτών, της εκπαιδευτικής κοινότητας, των άλλων πόλεων της περιοχής αλλά και του Βελγίου. Είναι η διαρκής κινητοποίηση των πρεσβευτών της Λιλ που θέλουν να προβάλλουν το έργο της σε όλο τον κόσμο.

Εκτός από συναυλίες, συνέδρια, εικαστικές εκθέσεις, θέατρο, φεστιβάλ, εκδηλώσεις για την λογοτεχνία, η Λιλ έχει προγραμματίσει τρεις πολύ ενδιαφέροντες κύκλους εκδηλώσεων. Είναι οι «Μεταμορφώσεις» των πόλεων που συμμετέχουν, μόνιμες ή εφήμερες, οι οποίες

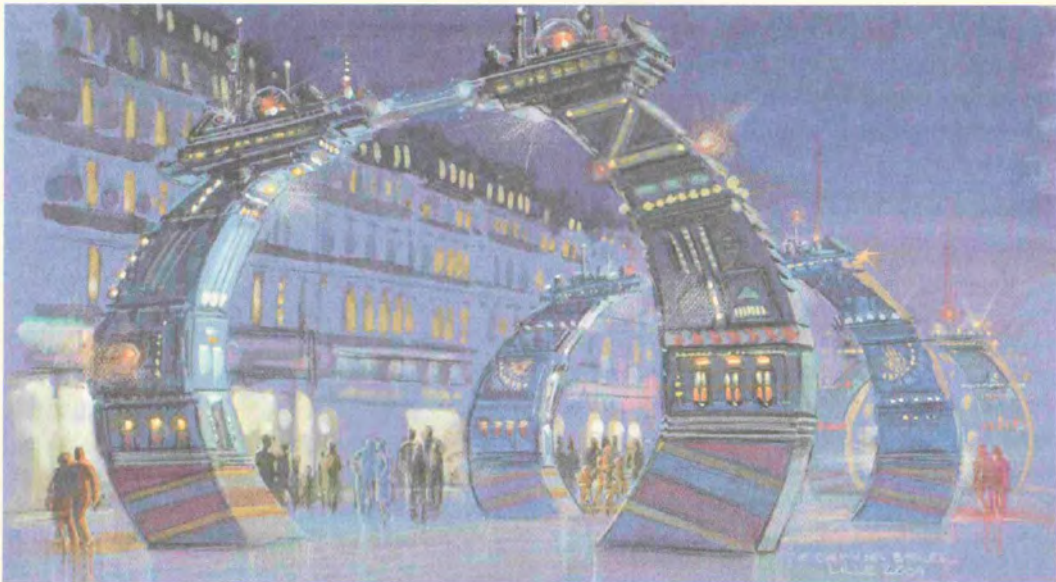
επαναπροσδιορίζουν την αντίληψή τους για το... Η νεωτερικότητα των μεταμορφώσεων αυτών δίνει άλλη όψη στις πόλεις οι οποίες με αυτή την ευκαιρία ξαναζωντανεύουν οικοδομήματα και δημόσιους χώρους, χρησιμοποιώντας τους διαφορετικά. Είναι τα Maisons Folie (σπίτια της τρέλας), χώροι συμβίωσης και συνδημιουργίας, εγκατεστημένοι μέσα σε ανακαινισμένα κτιριακά συγκροτήματα (κυρίως εγκαταλελειμμένες βιομηχανίες), εμβλήματα της κάθε πόλης. Είναι οι «Παράλληλοι κόσμοι», αφιερώματα σε άλλες χώρες και κουλτούρες με τη συμμετοχή καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο. Περισσότερες πληροφορίες γι' αυτές τις εκδηλώσεις που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον ως προς τον σχεδιασμό και την πρωτοτυπία τους αλλά και ως πολιτιστικοί θήλακες που θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν και στο μέλλον των πόλεων αυτών, θα υπάρχουν σε προσεχή άρθρα για την Λιλ.

Ξεχωριστό, επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα εικαστικό γεγονός που ονομάζεται «Flower power», φόρος τιμής στα χρόνια του '60. Πρόκειται για μια έκθεση, κυρίως σύγχρονων έργων, όπου τα λουλούδια είναι το πρόσημα, το θέμα, το όνειρο, το μανιφέστο, ο σύνδεσμος μεταξύ των αιώνων και των πολιτισμών. Στο musee de l' Hospice Comptesse παρουσιάζονται νεκρές φύσεις με λουλούδια του 17ου αιώνα. Στο Palais Rameau πέντε καλλιτέχνες δημιουργούν διαφορετικές πραγματικότητες καλλιεργώντας αληθινά ή τεχνητά λουλούδια. Το Palais de Beaux – Arts επενδύεται με έργα σύγχρονων δημιουργών,

γλυπτών και ζωγράφων, και μεταμορφώνεται. Τέλος στο.....ο Yayoi Kusama δημιούργησε ένα τεράστιο μπουκέτο από πολύχρωμες τουλίπες, γλυπτό που θα κοσμήι μόνιμα τη Λιλ.

Η εξέλιξη στον τομέα της ρομποτικής παρουσιάζεται σε μία έκθεση τεχνολογικού αλλά και εικαστικού ενδιαφέροντος. Η έκθεση παρουσιάζει ρομπότ που δημιούργησαν ερευνητικές ομάδες αλλά και μεμονωμένοι καλλιτέχνες. Εστιάζει στις διαφορετικές μορφολογικές τους δυνατότητες και τις διαφορετικές συμπεριφορές που μπορούν να επιδείξουν σήμερα, αλλάζοντας την εικόνα που επικρατούσε τον περασμένο αιώνα του ρομπότ εργάτη.

«Ο κινηματογράφος του μέλλοντος» είναι η πρόταση της Λιλ προς τους επισκέπτες και τους πολίτες της για την έβδομη τέχνη. Κοινός τόπος των δημιουργιών που παρουσιάζονται είναι η καινούργια σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο κινηματογραφικό έργο και το θεατή με την συνδρομή των νέων τεχνολογιών. Σχέση διαδραστική, που επιτρέπει στο θεατή να «συμμετέχει» και σωματικά. Αυτό το σινεμά χρειάζεται καινούργια κινηματογραφική γραφή και δημιουργούς με πολύ διαφορετικούς προσανατολισμούς και οράματα ακόμα και από τους σημερινούς. Παρουσιάζονται λοιπόν στη Λιλ πολλοί νέοι καλλιτέχνες και έργα πειραματικά που, ανεξάρτητα από την υποδοχή που θα τύχουν, σίγουρα θα μας επιτρέψουν να ριζούμε μια ματιά στο «κινηματογραφικό μας μέλλον».

« Υπάρχω λες ; Ύστερα δεν υπάρχουν »

Του Βασίλη Λαδά

Ο στίχος του Κώστα Καρυωτάκη είναι από το ποίημα «Πρέβεζα». Το ποίημα εγράφη και αμέσως ύστερα ο ποιητής αυτοκτόνησε. Σε τίποτα βέβαια δεν έφταιγε η κλειστή επαρχιακή πόλη της Πρέβεζας για τα συσσωρευμένα εσώψυχα του ποιητή, τον εγωισμό του και τις αϋπνίες του.

Έχω την αίσθηση ότι ο στίχος ταιριάζει απόλυτα στην «πολιτιστική» μας που κάθε τόσο είναι στα πρόθυρα αυτοκτονίας. Η Πάτρα βέβαια η ίδια ως πόλη είναι αρκετά χαζοχαρούμενη για να ωθήσει σε αυτοκτονίες αφού το καρναβάλι της είναι έντονο αναληγτικό. Αν η πολιτιστική μας λοιπόν κινδυνεύει να αυτοκτονήσει είναι από το δίχασμό της προσωπικότητας της «πολιτιστικής», από τη σχιζοφρένειά της δηλαδή που οφείλεται, κατά τη γνώμη μου, σε δυο λόγους.

Λόγος πρώτος : Η ανάμειξη στην «πολιτιστική» των πολιτικών και της πολιτικής των δυο μεγάλων κοινοβουλευτικών κομμάτων. «Η πολιτιστική», αν θυμάμαι καλά, ανακοινώθηκε από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως προίκα του δημοτικού συνδυασμού του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στις δημοτικές εκλογές του 1998. Όμως εκεί που όλοι νόμιζαν πως θα κερδίσει τον Δήμο ως προικολήπτης το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τον κέρδισε η Ν.Δ.. Η Ν.Δ. στον Δήμο, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Κυβέρνηση. Υποτίθεται πως συνεργάζονταν. Ωστόσο αλληλοϋπομονεύονταν. Ο καθείς υποστήριζε δικούς του ανθρώπους, δικά του σχέδια, δικές του ιδέες. Το 2002 νέες δημοτικές εκλογές. ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον Δήμο, ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Κυβέρνηση. Υποτίθεται ότι η σχιζοφρένεια θα θεραπευόταν με την επιλογή του Θάνου Μικρούτσικου στη θέση του καλλιτεχνικού Διευθυντή και του Γιάννη Δημαρά στην εκτέλεση όποιων έργων. Άρχισαν όμως αυτό που λένε στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. «συντροφικά μαχαιρώματα» μέχρι που το 2004 έχουμε πλέον Ν.Δ. στην Κυβέρνηση, ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον Δήμο και ιδού πάλι δίχασμός και ανταγωνισμός για θέσεις και προωθήσεις. Αποτέλεσμα, ηρωική παράιτηση Δημαρά με χαιρεκακίες από πλευράς συντρόφων και μη και υβριστική ανεπίτρεπτη και απαράδεκτη (επεικώς) συμπεριφορά κ. Κατσικόπουλου, του Πασοκικού Νομάρχη, στον Θάνο Μικρούτσικο. Συμπέρασμα, ακόμη δεν ξέρουμε αν υπάρχει ή δεν υπάρχει η «πολιτιστική». Αν εξ αρχής είχε σχήμα ολιγομελές, αυτόνομο από πολιτικές βλέψεις με καλλιτεχνικό Διευθυντή τον Θάνο Μικρούτσικο απερίσπαστο και με ορισμένο εξ αρχής προϋπολογισμό χωρίς φρουρ – φρου κι αρώματα σχεδίων και μελετών, θα ήσαν όλα καλύτερα.

Λόγος δεύτερος : Η έλλειψη ορισμού της έννοιας Πολιτισμός. Εξ αρχής δεν προσδιορίστηκε η έννοια αυτή. Στην Ελληνική Γλώσσα άλλωστε ο όρος είναι ασαφής. Άλλοι θεωρούν πως είναι η παραγωγή έργων Τέχνης και Διανόησης ενός λαού. Άλλοι ότι είναι το σύνολο των ηθικών και υλικών κωδίκων συμπεριφοράς ενός λαού (συμπεριφοράς εξαρτημένης εν πολλοίς από τις κοινωνικές εξουσίες).

Έχω την αίσθηση ότι Πολιτισμός σημαίνει το δεύτερο, αφού και τα έργα Τέχνης και Διανόησης προκύπτουν από τους κώδικες συμπεριφοράς και επικοινωνίας των λαών. Έχω την αίσθηση ότι ως Πολιτισμό αυτό εννοούν και οι Ευρωπαίοι. Άρα η «Πολιτιστική Πρωτεύουσα» που αποβλέπει στον Πολιτισμό, αποβλέπει κυρίως στους κώδικες συμπεριφοράς και για να το πούμε ωμά, επιδιώκει και να τους επηρεάσει και προς μια κατεύθυνση. Π.χ., την οικονομική ανάπτυξη, την οικολογική αντίληψη, κ.λ.π. Τούτο εξ αρχής δεν προσδιορίστηκε. Με συνέπεια να μην καταλάβει η πόλη ότι η «πολιτιστική» αφορά όλους, μα όλους και όχι μόνο μια δράκα ανθρώπων αυτοεπονομαζόμενων «Ανθρωποι του Πολιτισμού», δηλαδή μια μικρή ομάδα καλλιτεχνών και διανοούμενων, οι οποίοι κάθε τόσο συναθροίζονται από δω κι από κει με ακατάληκτες συζητήσεις για τον Πολιτισμό που τον εννοούν ως δικό τους προτέρημα και προτεραιότητα. Από αυτούς προέρχονται κυρίως οι γκρίνιες του στυλ «δώσε και μένα μπάρμπα». Νοούμενης δηλαδή της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» ως υπόθεσης που αφορά παραγωγή έργων Τέχνης και Διανόησης οι λεγόμενοι «Ανθρωποι του Πολιτισμού» θεωρούν την «Πολιτιστική» δική τους υπόθεση και δική τους πίτα. Αυτό όμως απωθεί.

Θα πρέπει ακόμη και τώρα να ξεκαθαρισθεί ότι Πολιτιστική είναι θέμα που αφορά όλη την πόλη και όλους τους πολίτες. Αν οι καλλιτέχνες μας και οι συγγραφείς μας και οι ενδιάμεσοι είναι καλοί αυτό θα φανεί από το έργο τους. Αν το έργο τους είναι κακό, όποιο βήμα και αν πάρουν από την «πολιτιστική» στο τέλος θα τους φαι η μαρμάγκα. Μήπως χρειάζεται να αναφέρω παραδείγματα;

Μουσειολογικές υποδομές και ανάπτυξη

Του Ξενοφώντα Αργ. Παπαευθυμίου

Η ανάδειξη της Πάτρας σε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006 την έθεσε απέναντι σε μια μεγάλη πρόκληση: την ανάδειξη της πολιτιστικής της ταυτότητας και του διαλόγου της με τον πολιτισμό της Ευρώπης.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού απαραίτητη είναι η σωστή διαχείριση και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και των σύγχρονων δημιουργιών και μέσων έκφρασης.

Γι' αυτό θα πρέπει να αναπτυχθούν κατάλληλες μουσειολογικές υποδομές – μουσεία, εκθεσιακοί χώροι, μνημειακά σύνολα κ.λ.π. – όπου θα φιλοξενηθούν εκθέσεις και κάθε είδους σύνθετες πολιτιστικές δραστηριότητες, σε συνδυασμό με την χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας και των προϊόντων της, σαν εναλλακτικές μεθόδους ή συμπληρωματικές ως προς τα συμβατικά μέσα.

Τα ελλείμματα της Πάτρας σε αυτόν τον τομέα είναι εμφανή, γεγονός το οποίο απαιτεί, μέσα στο μικρό διάστημα που υπολείπεται, να γίνουν συντονισμένες προσπάθειες για να αναπληρωθεί το υπάρχον κενό.

Οι ανάγκες της Πάτρας προϋποθέτουν έργα μουσειολογικής υποδομής που θα συγκεντρώνουν τις δραστηριότητες της πόλης σε δύο κύρια κέντρα – πόλους, ώστε να αποφευχθεί η άσκοπη και δαπανηρή διασπορά των χώρων.

Για την δημιουργία αυτών των κέντρων ενδείκνυται χώροι όπως αυτοί του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου και του πρώην εργοστασίου Λαφόπουλου, όπου θα μπορούν να συγκεντρωθούν πολιτιστικές δραστηριότητες που αφορούν την νεότερη ιστορία της πόλης, καθώς την παλαιότερη, των αρχαίων χρόνων θα αναλάβει να αναδείξει το Αρχαιολογικό Μουσείο που πρόκειται να ανεγερθεί στο οικόπεδο της Γεωργικής Σχολής.

Σύμφωνα με τις υπάρχουσες συνθήκες και πραγματικότητα αντενδείκνυται η δημιουργία πολλών μουσείων που θα εξυπηρετούν μεμονωμένους τομείς και ελάσσονες ανάγκες (ιδιωτικές συλλογές, κ.λπ.) καθώς δεν μπορούν να αποτελέσουν βιώσιμες λύσεις με συνεχή πνευματική και δημιουργική παρουσία μέσα στο χρόνο.

Είναι αναγκαία λοιπόν η δημιουργία μουσειολογικών πολιτιστικών χώρων όπου θα συνυπάρχουν δραστηριότητες με κοινό, συναφή και συμπληρωματικό χαρακτήρα, θα αλληλοϋποστηρίζονται και θα συνεργάζονται, αποτελώντας βιώσιμους οργανισμούς με προοπτική εξέλιξης και παραγωγής πνευματικού έργου.

Στο χώρο του κτιριακού συγκροτήματος του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου, του οποίου η διάρθρωση εξυπηρετεί την συνύπαρξη διαφόρων δραστηριοτήτων, εκτός από το Εικαστικό Εργαστήρι του Δήμου, μπορεί να φιλοξενηθεί ένα Κέντρο Τεκμηρίωσης της ιστορίας της πόλης, με την συγκέντρωση φορέων όπως η Ιστορική

Εθνολογική Εταιρία, αρχαιακό υλικό τεκμηρίωσης από φορείς του Δήμου, όπως η Δημοτική Βιβλιοθήκη, η ΔΕΠΑΠ, κ.λ.π. και ιστορικά αρχεία ιδιωτικών συλλογών.

Όσοι συμμετέχουν σε αυτόν τον χώρο θα μπορούν να διατηρούν την ταυτότητά τους σαν πρόσωπα – φυσικά ή νομικά – συνυπάρχοντας και συνλειτουργώντας σε ένα κοινό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα παρουσιάζεται η ιστορία της πόλης μέσω μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων, χώρων αρχαιακής φύλαξης, μελέτης, έρευνας και συντήρησης των υπαρχόντων τεκμηρίων.

Στο συγκρότημα του εργοστασίου Λαφόπουλου, όπου πολλά κτίρια και μηχανήματα αποτελούν διατηρητέα μνημεία της βιομηχανικής και τεχνολογικής μας ιστορίας, μπορούν να φιλοξενηθούν μουσειακές δραστηριότητες που καλύπτουν την Βιομηχανική, Τεχνολογική, Εμπορική, οικονομική ιστορία της Πάτρας, σε συνδυασμό με χώρους εκθέσεων, εκδηλώσεων και διασκέδασης.

Σε ένα τμήμα του συγκροτήματος, όπου διατηρούνται και στοιχεία – μηχανήματα, κατασκευές, κ.λ.π. – από την προηγούμενη λειτουργία του, μπορεί να αναπτυχθεί το Βιομηχανικό Τεχνολογικό Μουσείο Αχαιάς, όπου θα εκτίθεται το τεράστιο διαθέσιμο υλικό το οποίο διασώζεται από ιδιώτες και φορείς (ΟΕΒΕΣΝΑ, ΑΤΕΙ, κ.λπ.) αποτελούμενο από μηχανήματα, εργαλεία, προϊόντα, αρχαιακό υλικό, κ.λ.π. παράλληλα θα μπορεί να στεγαστεί το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, το οποίο διασώζει και προβάλλει τεκμήρια του προβιομηχανικού και οικολογικού λαϊκού πολιτισμού της υπαίθρου αλλά και της πόλης.

Το Μουσείο Τύπου μπορεί να είναι ένας τρίτος χώρος ο οποίος αποτελώντας έναν θησαυρό πληροφορήσης μέσα από το πολύτιμο αρχείο του, μπορεί να συνδυαστεί με την λειτουργία των δύο προηγούμενων μουσείων, καθώς το υλικό του συγγενεύει με την παραγωγή χάρτου αλλά και την τυπογραφική δραστηριότητα και πολλές από τις επαγγελματικές δραστηριότητες της νεότερης Πάτρας.

Για να αποτελέσουν αυτοί οι μουσικοί χώροι πόλους πολιτιστικής ανάπτυξης και δημιουργίας, θα πρέπει να υπάρξουν και κάποιες προϋποθέσεις. Αυτές είναι η βιωσιμότητά τους μέσα στο χρόνο, ώστε να παράγεται πνευματικό έργο το οποίο θα φτάσει στους πολίτες.

Η βιωσιμότητα είναι απαραίτητος παράγοντας δεδομένου του κόστους λειτουργίας που απατούν οι σύγχρονοι χώροι πολιτισμού, γεγονός το οποίο προϋποθέτει την συνύπαρξη δραστηριοτήτων εμπορικού χαρακτήρα, που θα τους στηρίζουν οικονομικά. Το παράδειγμα του Μουσείου Τέχνης του Αμβούργου είναι πρόσφατο όπου ο διευθυντής του Ούβε Σνέεντε ακολουθεί ένα σύγχρονο μοντέλο διαχείρισης καθώς το Μουσείο αναγκαστικά απεμπλέκεται από την συνεχώς μειούμενη κρατική επιδότηση.

Η δημιουργία εστιατορίου και καφέ με ιδιαίτερο χαρακτήρα, η παραχώρηση χώρων για εκδηλώσεις, τα διάφορα πωλητήρια αναμνηστικών, βιβλίων τέχνης,

CD – ROM κ.λπ. (...) και μια πληθώρα δραστηριοτήτων μπορούν να αποτελέσουν, εκτός από πηγές οικονομικής στήριξης της λειτουργίας των μουσείων, και αιτίες προσέλευσης επισκεπτών όλων των ηλικιών και των κατηγοριών, συνδυάζοντας τη μάθηση με την ψυχαγωγία και την διασκέδαση.

Οι χώροι πολιτισμού οφείλουν να βοηθούν τον κόσμο στην προσέγγιση και την κατανόηση του αντικειμένου που φιλοξενούν, ώστε να είναι φιλικό και ευχάριστο.

Με νέους τρόπους έκθεσης, την χρήση πολυμέσων και όλα τα μέσα που προσφέρει η σύγχρονη μουσειολογία, μπορούν να ξεπεραστούν σε μεγάλο βαθμό οι πολιτισμικές αναστολές που συναντώνται σε μεγάλες ομάδες πολιτών στο να διαβούν το κατώφλι ενός μουσείου.

Η χρήση νέων επικοινωνιακών κωδικών και μεθόδων (τρόπος έκθεσης, ψηφιακή τεχνολογία, κ.λ.π.) βοηθούν το επισκέπτη να κατανοήσει και να προσεγγίσει δημιουργικά τα εκθέματα, συμμετέχοντας στην λειτουργία του μουσειακού περιβάλλοντος, το οποίο δεν είναι πλέον στατικό και απόμακρο, αλλά ανοιχτό και διαδραστικό επιτρέποντας την ενεργό συμμετοχή του κοινού.

Για να είναι βιώσιμο και εξελίξιμο το μουσείο θα πρέπει να ανανεώνεται συνεχώς ώστε να παραμένει ελκυστικό στο κοινό.

Οι μουσειακοί χώροι που θα δημιουργηθούν και θα αποτελούν φορείς μνήμης περικλείοντας την παράδοση του τόπου, δεν απαιτείται να διαθέτουν υπερβολικό πλούτο και όγκο εκθεμάτων για να προκαλούν και να διατηρούν συνεχώς το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

Πρώτ' απ' όλα οφείλουν να είναι ζωντανό οργανισμό και αυτό θα γίνεται δυνατό με την συνεχή ανανέωση των εκθεμάτων, την χρήση νέων μεθόδων και μέσων και την πλαισίωσή τους με εκδηλώσεις οι οποίες θα έλκουν το ενδιαφέρον του κοινού.

Κοιτάζοντας λοιπόν προς το 2006 και λογίζοντάς το σαν αφετηρία για μια πολιτιστική ανάπτυξη της Πάτρας, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι όσο πιο ζωντανό και ενδιαφέροντες είναι οι πολιτιστικοί μουσειακοί χώροι που θα δημιουργηθούν, τόσο πιο ελκυστική θα γίνει η πόλη, με αποτέλεσμα να προσελκύει περισσότερο κόσμο συμβάλλοντας στην οικονομική της ανάπτυξη.

Δουλειά πολλή και λίγα λόγια

Όταν, με αφορμή τα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο μεγάλος Άγγλος ποιητής Τ. Έλιοτ τόνιζε τα βασικά σημεία που δείχνουν την «Ενότητα του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού» νομίζω ότι δεν πίστευε ότι μέσα σε 60 περίπου χρόνια θα δημιουργούνταν η Ενωμένη Ευρώπη, αυτό που σήμερα αποκαλούμε Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εκείνος ήλπιζε ότι έτσι θα βοηθούσε στη συνειδητοποίηση εκ μέρους των Ευρωπαϊκών λαών και κρατών ότι έπρεπε να λύνουν τις διαφορές τους ειρηνικά αφού υπήρχαν τα ενοποιητικά στοιχεία:

α) Οι φιλοσοφικές και πολιτικές ιδέες και αρχές της Αθήνας, β) Το διοικητικό και νομικό πλαίσιο της Ρώμης και γ) Οι βασικές αρχές του Χριστιανισμού, με κορυφαία αυτή της αγάπης.

Όταν, κάπου εκεί στα μέσα της δεκαετίας του 1980, αν θυμάμαι καλά, η αείμνηστη Μελίνα Μερκούρη συνέλαβε και πρότεινε το θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για να τονιστεί, ίσως, αυτό το «ενιαίο» του πολιτισμού του Ευρωπαϊκού χώρου νομίζω ότι δεν φανταζόταν ότι το 2004 η Πάτρα ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα του 2006 θα βρισκόταν μπροστά σε τόσες δυσκολίες και αδιέξοδα.

Γιατί δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι αντί για προγραμματισμό και έργα, τα τελευταία 2 περίπου χρόνια, αρκούμαστε, ως πόλη και υπεύθυνοι φορείς σε αλληλοκατηγορίες, μετάδοση ευθυνών, και αναζήτηση πόρων συμβάλλοντας κατά κάποιο τρόπο, στην αδρανοποίηση θεσμών της πόλης που θα μπορούσαν να κάνουν παραγωγή σημαντικού πολιτιστικού έργου (εννοώ το Δημοτικό Ωδείο, την Ορχήστρα Πατρών και το ΔΗΠΕΘΕ).

Πριν περάσω σε κάποιες προτάσεις που αποτελούν προσωπικές θέσεις αφού υπάρχουν οι ειδικοί για το θέμα, θα αναφερθώ κάπως γενικότερα στο θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.

Όπως φάνηκε όλ' αυτά τα χρόνια ο θεσμός αποσκοπεί κυρίως στα εξής:

- Στην ανάδειξη της ιστορίας, του πολιτισμού, της

Του Παναγιώτη Στ. Φωτίου

αρχιτεκτονικής και της δημιουργίας της πόλης που λίγο ή πολύ, άμεσα ή έμμεσα σχετίζεται με την πορεία και την ιστορία του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

- Στην αξιοποίηση του δημιουργικού (καλλιτεχνικού και πνευματικού) δυναμικού ώστε να φανεί με συγκεκριμένο έργο (εκθέσεις, συναυλίες, θέατρο, κ.λπ.) το πρόσωπο, πολιτιστικό και πνευματικό, της πόλης αυτής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής κουλτούρας, με έμφαση στις ιδιαιτερότητες της πόλης και της χώρας που αντιπροσωπεύει.

- Στην ευκαιρία της σύγχρονης Ευρωπαϊκής πολιτιστικής παραγωγής, με μετακλήσεις θεατρικών οργανισμών, μουσικών συγκροτημάτων, θεματικών εκθέσεων κ.λπ από διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Για να γίνουν αυτά, για να υλοποιηθούν από την πόλη που ανέλαβε την πραγματοποίησή τους, είναι αυτονόητο πως απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- Να έχει η πόλη ιστορία και πολιτισμό (η Πάτρα έχει).

- Να υπάρχουν στοιχειώδεις υποδομές (η Πάτρα έχει ελάχιστη υποδομή γιατί όλ' αυτά τα χρόνια, τα χρόνια των «φημισμένων» διεθνών φεστιβάλ της, δε φρόντισε ν' αποκτήσει αυτή την υποδομή. Αλήθεια, τι γίνεται μ' αυτές τις αποθήκες του Μπάρι, θα δοθούν ως πολυχώρος πολιτιστικής δράσης;)

- Να υπάρχει έγκαιρος προγραμματισμός και οργάνωση συγκεκριμένων εκδηλώσεων (επ' αυτού νομίζω ότι δε γίνεται τίποτε. Ποιές παραγγελίες δόθηκαν και σε ποιούς για την παραγωγή συγκεκριμένης πνευματικής – καλλιτεχνικής δημιουργίας;) π. χ. στην Ορχήστρα Πατρών;

Οπωσδήποτε χρειάζονται χρήματα και άνθρωποι. Χρή-

ματα ακούγεται ότι ακόμα δεν έχουν εκταμειωθεί ενώ οι άνθρωποι περιμένουν. Και μερικοί όχι και τόσο να προσφέρουν, όσο να πάρουν κάποιο κομμάτι από την «πίτα» που περιμένουν ότι θα προσφερόταν στην πόλη. Τώρα όμως που «χρήματα δεν υπάρχουν» ή «θα υπάρξουν αλλά περιορισμένα διότι» και ο χρόνος τρέχει, αφού οι επόμενοι μήνες και λόγω ολυμπιακών δεν φαίνεται να είναι και τόσο παραγωγικοί, τι θα γίνει;

Χωρίς να αγνοώ και να παραγνωρίζω το παρελθόν, με ενδιαφέρει περισσότερο το παρόν και το μέλλον. Γι' αυτό περνάω κατευθείαν στις προτάσεις μου, χωρίς να διεκδικώ καμιά πρωτοτυπία διότι τα πράγματα είναι απλά πια.

- Επειδή θα παιχτεί πολιτικό παιχνίδι και η επίσημη πολιτεία (κυβέρνηση) θα παίξει το ρόλο που θεωρεί ότι της ταιριάζει, το βάρος πέφτει στις δημοτικές αρχές και τους πολιτιστικούς φορείς της πόλης. Γι' αυτό ο ΔΗΜΟΣ διεκδικώντας το ποσό που είχε εγκριθεί θα πρέπει να παρουσιάσει εκ των ενόντων μια πρόταση ουσιαστική και ρεαλιστική. Δεν πειράζει αν δείξουμε ένα φτωχό και επαρχιώτικο σε σχέση με την Ευρώπη πρόσωπο. Καιρός να δείξουμε ό,τι είμαστε και όχι να ζούμε με μύθους και φαντασιώσεις. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει:

- Να ανατεθεί από τώρα συγκεκριμένο έργο στους πολιτιστικούς φορείς του Δήμου (ΔΗΠΕΘΕ, Ορχήστρα, Ωδείο, Πινακοθήκη)

- Να αξιοποιηθούν μελέτες της κ. Γιαννοπούλου και της κ. Φαρμάκη και άλλων ώστε να χρησιμοποιηθούν χώροι που ήδη υπάρχουν για να λάβουν χώρα συγκεκριμένες εκδηλώσεις (Χαδόπουλος, σφαγεία κλπ)

- Ο Δήμος, έστω και με δανεισμό, να εξασφαλίσει τα αναγκαία ποσά για στοιχειώδεις υποδομές. (τόσα χρόνια ομφαλοσκοπούσαμε και περιμέναμε την πολιτιστική να λύσει τα μεγάλα προβλήματα σε υποδομές και κέντρα πολιτισμού)

- Από τους υπεύθυνους για τη σωστή λειτουργία των πολιτιστικών φορέων και θεσμών απαιτείται όραμα, θέληση, τόλμη και φαντασία. (Αλήθεια, ποιο είναι αυτό το όραμα; Τι θέλουμε και τι επιδιώκουμε ως πόλη, όχι τόσο

για το 2006 αλλά και για το μέλλον αυτής της πόλης;)

- Καιρός να φανεί το κοινωνικό, προοδευτικό πρόσωπο αυτής της πόλης. Χρόνια τώρα οι Πατρινοί παίρνουν απ' αυτή την πόλη. Μήπως ήρθε η ώρα να δώσουν και κάτι; Όσοι διαθέτουν υλικό και μέσα ας τα προσφέρουν και ας συνεργαστούν με το Δήμο για να αναδειχθούν σύγχρονα και επιστημονικά – και επειδή ακούγονται «ωραία λόγια και μεγάλα και ψεύτικα», πώς θα κρατήσουμε τους ταξιδιώτες και τους τουρίστες όταν δεν υπάρχει αρχαιολογικό μουσείο ή έστω κάποιο μουσείο κάποιας ιστορικής περιόδου; Όταν δεν υπάρχει μια μόνιμη πινακοθήκη με τα έργα Πατρινών και άλλων καλλιτεχνών; Όταν δεν έχει γίνει στοιχειώδης ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων (π. χ. Ρωμαϊκού Ωδείου – Κάστρου) και όλα τα τουριστικά λεωφορεία κάνουν μόνο μια στάση στην Πάτρα (ευτυχώς!) στον Άγιο Ανδρέα; (Υπάρχει και η Αχαΐα Κλάους).

Για να κλείσουμε το θέμα, κάνουμε αυτά που μπορούμε στο χρόνο που έχουμε και με τα χρήματα που μπορούμε να εξασφαλίσουμε. Δουλειά πολλή και λίγα λόγια.

Υ. Γ. 1: Θυμάμαι τις πρώτες βαρύγδουπες δηλώσεις και τις συζητήσεις ώστε να μην κάνουμε τα λάθη της Θεσσαλονίκης. Αυτό μας μάρανε!

Υ. Γ. 2: Τι γίνεται με το αρχαιολογικό μουσείο; Μήπως δεν πρέπει να γίνει γιατί θα καταστραφούν οι λαμινές και θα θιγεί το οικοσύστημα;

Υ. Γ. 3: Γιατί δεν αξιοποιείται κάποιος από τους υπάρχοντες χώρους (Μπάρι, Παλιό Νοσοκομείο) για να γίνει η μόνιμη πινακοθήκη με τα έργα που υπάρχουν σε αποθήκες;

Υ. Γ. 4: Γιατί δεν ανατίθεται σε διακεκριμένους και κοινής αποδοχής συγγραφείς να ετοιμάσουν βιβλία για την ιστορία και την πολιτιστική πορεία της πόλης; Πότε θα γίνουν, αν γίνουν, αυτά;

Υ. Γ. 5: Σε ποίο επίπεδο βρίσκονται οι επαφές με το Πανεπιστήμιο και τα Α. Τ. Ε. Ι. για να συνδράμουν την όλη προσπάθεια;

...και μια επιστολή του Διονύση Καρατζά

ΠΑΤΡΑ, 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2004

Αγαπητό μου «δόντι»,

Σ' ευχαριστώ για την πρόσκλησή σου να καταθέσω μέσω των σελίδων σου προτάσεις μου για την ΠΑΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2006. και σε συγχαίρω που ακόμα ονειρεύεσαι.

Δυστυχώς, νιώθω αμήχανος, ή μάλλον απογοητευμένος. Γιατί μετά από ημερίδες, διημερίδες, προτάσεις και συνεντεύξεις, εκείνο που έχω αντιληφθεί ως πολίτης ότι προέχει για τους πολιτικούς ταγούς μας δεν είναι η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ, αλλά ο καβγάς περί την ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ και βέβαια... η ομοψυχία και το φιλότιμο: έννοιες που από την τόση υποκρισία έχασαν κάθε αξία.

Επειδή αγαπώ τη πόλη μου, προτείνω το αυτονόητο: αξιοπρέπεια και περηφάνια. Λάθη γίνονται και έγιναν πολλά. Μπορούμε να τα αναγνωρίσουμε και, αν ενδιαφερόμαστε αληθινά για την πόλη, να μετρήσουμε τις δυνάμεις μας και να αποφασίσουμε; Ή προχωρούμε με ατομικές ακόμη θυσίες (εννοώ οικονομικές), ή παραποιμάστε. Ο πολιτισμός και η ανάπτυξη δεν είναι θέμα ευκαιριών. Πρωτίστως είναι ζήτημα γνώσης, πίστης και αγάπης, και ποτέ δεν είναι αργά!

Ποτέ δεν κατάλαβα τέτοιου είδους διλήμματα: ή τώρα ή ποτέ. Σ' αυτό το δόγμα πιστεύουν οι καιροσκόποι. Όποιος γνωρίζει τις ανάγκες του, δεν περιμένει ευκαιρίες. Δημιουργεί συνθήκες και πραγματοποιεί τα όνειρά του με τις δυνάμεις του και όχι με τους... σωτήρες.

Ας ξεκαθαρίσουν λοιπόν τι θέλουν, αφού ακούσουν τους πολίτες (γι' αυτούς δε λένε ότι παλεύουν;) και τότε τα ξαναλέμε.

Πολύ φιλικά
Διονύσης Καρατζάς

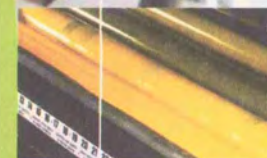

graphic arts

περιοδικά
βιβλία
εφημερίδες
αφίσες
διαφημιστικά φυλλάδια
συσκευασία

λιθογραφικό εργαστήριο
Παναγιωτόπουλος

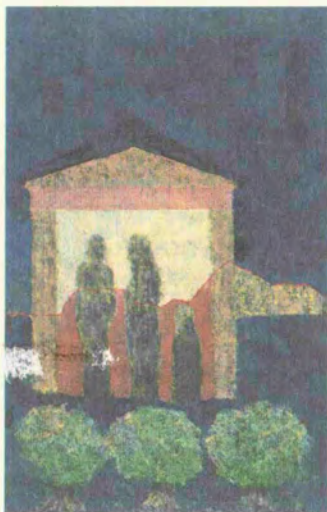
Ιωαν. Διακίδη 48, Πάτρα Τ.Κ. 263 35, Τηλ./FAX 2610 330 532,
E-mail: info@pgraphicarts.gr, www.pgraphicarts.gr

κυκλοφορεί

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΔΑΣ

Ρίον-Αντίρριον

δ

Εκδήλωση - Παρουσίαση

Τετάρτη 9 Ιουνίου, Ώρα: 20.00

Αίθριο Δημοτικού Ωδείου Ρίου (Κάτω Καστρίτσι)